22/09/2022

Ομιλία Νικολάου Χαρδαλιά στην Ημερίδα «100 χρόνια από τη Μικρασιατική Εκστρατεία»

/ Επικαιρότητα

Ο υφυπουργός Εθνικής Άμυνας Νικόλαος Χαρδαλιάς πραγματοποίησε, σήμερα, ομιλία στην εκπαιδευτική Ημερίδα «100 χρόνια από τη Μικρασιατική Εκστρατεία», την οποία διοργάνωσε η Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, στην έδρα της, στη Βάρη Αττικής.

"Το 1922, αποτελεί αναμφίβολα ένα σημαντικότατο ορόσημο στην ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας, χρονικό σημείο όπου η χώρα καθημαγμένη ηθικά, στρατιωτικά αλλά και οικονομικά, διχασμένη πολιτικά και απομονωμένη διπλωματικά, συνάντησε το ιστορικό της πεπρωμένο και από το «μείζον» της Συνθήκης των Σεβρών, υποχρεώθηκε να διαχειριστεί το «ελάσσον» της Συνθήκης της Λωζάννης, την ανταλλαγή πληθυσμών, την εξαφάνιση του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης από την προαιώνια πατρίδα του και φυσικά την υποδοχή, στέγαση και περίθαλψη 1,5 σχεδόν εκατομμυρίου προσφύγων,

οι οποίοι προσήλθαν στην Ελλάδα υπό άθλιες συνθήκες και με μοναδική τους «προίκα» τον πόνο και τη δυστυχία“, είπε μεταξύ άλλων ο κ. Χαρδαλιάς κατά την ομιλία του.

Παρόντες ήταν ο Αρχηγός ΓΕΣ Αντιστράτηγος Χαράλαμπος Λαλούσης ως εκπρόσωπος και του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ, ο Δήμαρχος Δήμου Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης κ. Γρηγόριος Κωνσταντέλλος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γλυφάδας, Ελληνικού, Βούλας, Βουλιαγμένης & Βάρης κ.κ. Αντώνιος, Εκπρόσωποι των Αρχηγών των Γενικών Επιτελείων Ναυτικού και Αεροπορίας, αντιπροσωπείες στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, Ανώτατοι και Ανώτεροι Αξιωματικοί ε.α., διακεκριμένα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, καθώς και Σπουδαστές των Στρατιωτικών Σχολών Ευελπίδων, Ναυτικών Δοκίμων και Ικάρων.

Η ομιλία του υφυπουργού Εθνικής Άμυνας:

*«Με ιδιαίτερη χαρά παρίσταμαι σήμερα στη **Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων** , στη Σχολή των «Καλών Ελπίδων του Έθνους», όπως ο ιδρυτής της και πρώτος κυβερνήτης της χώρας Ιωάννης Καποδίστριας ονόμασε τους μαθητές της, προκειμένου να παρακολουθήσουμε την εκπαιδευτική ημερίδα των «100 χρόνων από την Μικρασιατική Εκστρατεία», εκδήλωση η οποία είμαι σίγουρος ότι θα αποτελέσει εφαλτήριο γόνιμου διαλόγου και πεδίο ανταλλαγής απόψεων, για το ιστορικό γεγονός της παρουσίας του Ελληνικού Στρατού στη Μικρά Ασία, των πολεμικών επιχειρήσεων που έλαβαν χώρα στα βάθη της Ανατολίας και της καταστροφής που έμελλε να καταστεί η μεγαλύτερη τραγωδία του σύγχρονου ελληνισμού.*

Πέρυσι γιορτάσαμε ως Έθνος, τα 200 χρόνια από την έναρξη του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα της Παλιγγενεσίας, μιας τιτάνιας προσπάθειας η οποία οδήγησε στη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας και τη σύσταση του νέου Ελληνικού Κράτους, εδραιώνοντας τη παρουσία της χώρας στην παγκόσμια γεωπολιτική σκηνή, ύστερα από απουσία τεσσάρων σχεδόν αιώνων. Και μπορεί το νεοσύστατο τότε ελληνικό κράτος να ήταν μικρό και εξαρτημένο από τις μεγάλες δυνάμεις της εποχής, πλην όμως ήταν ένα κράτος κυρίαρχο, δημοκρατικό και ευνομούμενο, καθοδηγούμενο από τις αξίες ενός προοδευτικού για την εποχή πάντα Συντάγματος, βασισμένου στις αρχές της αξιοκρατίας, της ισονομίας, της ανεξιθρησκίας και της διάκρισης των εξουσιών.

Φέτος, ανασύρουμε στη συλλογική μας μνήμη τη συμπλήρωση των 100 χρόνων από τη Μικρασιατική Εκστρατεία η οποία οδήγησε στη Μικρασιατική Καταστροφή και στον ξεριζωμό του Ελληνισμού από τη Μ. Ασία.

Προκειμένου να γίνουν αντιληπτά τα αίτια και τα αιτιατά που οδήγησαν στην καταστροφή, θα πρέπει κανείς να εμβαθύνει στο ταραγμένο ιστορικό περιβάλλον της εγχώριας, αλλά και της διεθνούς πολιτικής σκηνής, που προηγήθηκε του 1922 και αποτέλεσε προάγγελο των όσων τραγικών έμελλε να βιώσει ο Ελληνισμός.

Ήδη από τις αρχές του 20ου αιώνα, η Ελλάδα βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή, προσπαθώντας να αναδιοργανωθεί οικονομικά μετά την «περίφημη» πτώχευση του 1893, και ταυτόχρονα να διαχειριστεί τις συνέπειες του «ατυχούς» ελληνοτουρκικού πόλεμου του 1897.

*Η οικονομική δυσπραγία, η βαριά φορολογία, η κοινωνική αναταραχή, η συνδιαλλαγή, η προβληματική απονομή της δικαιοσύνης, η κακή κατάσταση του στρατεύματος, η ικανοποίηση συντεχνιακών βλέψεων των στρατιωτικών και η όξυνση της κρίσης του λεγόμενου «εθνικού ζητήματος», δηλαδή η κρίση της «Μεγάλης Ιδέας», πυροδοτούν τον Δεκαπενταύγουστο του 1909, το στρατιωτικό κίνημα, που έμεινε γνωστό ως «**Κίνημα στο Γουδί**».*

*Σύντομα, η έλλειψη κατάρτισης των Αξιωματικών σε θέματα κρατικής διοίκησης, θα καταστήσουν σαφή την αδυναμία του Στρατιωτικού Συνδέσμου να ελέγξει την πολιτική κατάσταση της χώρας, με το αδιέξοδο να καθίσταται, αν μη τι άλλο, πασιφανές. Ως μόνη εναλλακτική, φάνταζε η παράδοση της εξουσίας σε ικανά πολιτικά χέρια, όπως αυτά ενός δυναμικού και φερέλπιδος πολιτικού από την Κρήτη, του **Ελευθερίου Βενιζέλου**. Η πληθωρική παρουσία του, προσωπικότητά του, η πολιτική του ευφυΐα και οξυδέρκεια, το ηγετικό κύρος και η φλογερή εθνική του συνείδηση, έμελλε να καθορίσουν αποφασιστικά τις μελλοντικές πολιτικές αλλά και ιστορικές εξελίξεις.*

Τα χρόνια που θα ακολουθήσουν την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Βενιζέλο, θα σημαδευτούν από τις μεγάλες επιτυχίες των Βαλκανικών Πολέμων, όπου η χώρα θα μεγαλουργήσει πολιτικά αλλά και στρατιωτικά, θα διπλασιάσει την εδαφική της επικράτεια και θα καλλιεργήσει στην ελληνική κοινωνία ένα κλίμα εθνικής ευφορίας και ανάτασης.

Δυστυχώς όμως, η διένεξη του Βενιζέλου με τον βασιλιά Κωνσταντίνο την περίοδο 1915-1917, αναφορικά με τη στάση της χώρας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, θα αποτελέσει τη θρυαλλίδα του «Εθνικού Διχασμού», που μόλυνε ανεπανόρθωτα το «σώμα», αλλά κυρίως το πνεύμα και την ψυχή του έθνους. Ένα πολιτικό χάσμα που πήρε γρήγορα ανεξέλεγκτες διαστάσεις, αρχικά με την παραίτηση του Βενιζέλου

από την πρωθυπουργία το 1915 και στη συνέχεια με τη ταυτόχρονη λειτουργία δύο κυβερνητικών οντοτήτων, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Και μπορεί ο Βενιζέλος να επέστρεψε στην πρωθυπουργία της χώρας το 1917, αλλά η ήττα του στις εκλογές του 1920, εν μέσω μάλιστα της Μικρασιατικής Εκστρατείας, σε συνδυασμό με την επάνοδο του βασιλιά Κωνσταντίνου, θα δώσει το άλλοθι στις ξένες δυνάμεις, τους Ιταλούς, τους Γάλλους και τους Ρώσους, να στηρίξουν φανερά το καθεστώς του Κεμάλ.

Τα Νοεμβριανά του 1916 και το καινοφανές κύμα πολιτικής τρομοκρατίας που ακολούθησε, η δολοφονική απόπειρα εναντίον του Βενιζέλου τον Ιούλιο 1920 στο σιδηροδρομικό σταθμό της Λυών, λίγο πριν επιβιβαστεί στο τρένο θριαμβευτής μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών, αλλά και η δολοφονία λίγες ημέρες αργότερα του Ίωνα Δραγούμη από παρακρατικούς, υπήρξαν ορισμένες μόνο πράξεις που αποδείκνυαν ότι ο διχασμός είχε ριζώσει βαθιά στην ελληνική κοινωνία, διαρρηγνύοντας ανεπανόρθωτα το κλίμα εθνικής ομοψυχίας και συναίνεσης, που είχε δημιουργηθεί από τις προηγούμενες επιτυχίες των Βαλκανικών Πολέμων.

Έτσι, την ίδια περίοδο που στην Αθήνα ο ***εθνικός διχασμός*** *έσπερνε τη διχόνοια και το μένος μεταξύ Βενιζελικών και Βασιλικών, χιλιάδες στρατιώτες πότιζαν με το αίμα τους τις στέπες της Ανατολίας, στη μεγαλύτερη πολεμική επιχείρηση του ελληνικού στρατού από συστάσεως του κράτους.*

Και το μοιραίο δεν άργησε να έρθει και μάλιστα με τον πλέον εκκωφαντικό τρόπο, επιφέροντας οδυνηρές συνέπειες για ολόκληρο τον Ελληνισμό.

Την κατάρρευση του Μικρασιατικού Μετώπου και την άτακτη υποχώρηση του στρατεύματος, ακολούθησε η πυρπόληση και καταστροφή της Σμύρνης, οι σφαγές, οι αρπαγές, οι λεηλασίες σπιτιών και περιουσιών, το γκρέμισμα σχολείων, ναών και άλλων ευαγών ιδρυμάτων, οι φρικαλεότητες σε βάρος αμάχων χριστιανών, οι βιασμοί και η ηθική οδύνη, ο ευτελισμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, οι μαρτυρικές πορείες των αιχμαλώτων στα περιώνυμα «τάγματα εργασίας» και τελικά η εκδίωξη των ελληνικών πληθυσμών από τις πατρογονικές τους εστίες, πόλεις και χωριά της Ανατολίας.

Το 1922, αποτελεί αναμφίβολα ένα σημαντικότατο ορόσημο στην ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας, χρονικό σημείο όπου η χώρα καθημαγμένη ηθικά, στρατιωτικά αλλά και οικονομικά, διχασμένη πολιτικά και απομονωμένη διπλωματικά, συνάντησε το ιστορικό της πεπρωμένο και από το «μείζον» της Συνθήκης των Σεβρών, υποχρεώθηκε να διαχειριστεί το «ελάσσον» της Συνθήκης της Λωζάννης, την ανταλλαγή πληθυσμών, την εξαφάνιση του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης από την προαιώνια πατρίδα του και φυσικά την υποδοχή, στέγαση και περίθαλψη 1,5 σχεδόν εκατομμυρίου προσφύγων, οι οποίοι προσήλθαν στην Ελλάδα υπό άθλιες συνθήκες και με μοναδική τους «προίκα» τον πόνο και τη δυστυχία.

Η ώσμωση γηγενών και προσφύγων, θα αποτελέσει αναμφίβολα μια χρονοβόρα διαδικασία η οποία θα διαρκέσει δεκαετίες, θα χαρακτηρισθεί από έντονες αντιπαραθέσεις, αρνητικά στερεότυπα και καχυποψία και θα επιφέρει μια νέα οικονομική, πολιτική και πολιτισμική πραγματικότητα.

Ειδικότερα, στον οικονομικό τομέα η ενσωμάτωση μεγάλου αριθμού προσφύγων, ανθρώπων πολυτάλαντων και δημιουργικών με έφεση στην επιχειρηματικότητα, στο εμπόριο αλλά και τις επιστήμες, θα δημιουργήσει μια πολυπληθή, δραστήρια, νέα θα μου επιτρέψετε να πω αστική τάξη, η οποία θα δώσει ώθηση και πνοή στο φτωχό για τα δεδομένα της περιόδου εκείνης, ελληνικό κράτος. Σε πολιτικό επίπεδο, η εξωτερική πολιτική θα πάψει να βρίσκεται πλέον στη πρώτη γραμμή του ενδιαφέροντος και θα προβληθούν περισσότερο τα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα του πληθυσμού, ενώ στον πολιτισμικό τομέα θα ανθίσουν σταδιακά, η λογοτεχνία, τα γράμματα, οι τέχνες και θα αναδειχθούν σταδιακά νέες πνευματικές αναζητήσεις και καλλιτεχνικά ρεύματα, διαμορφώνοντας την νεοελληνική κουλτούρα του 20ου αιώνα.

Κυρίες και Κύριοι, αγαπητοί Σπουδαστές,

Σήμερα, έναν ολόκληρο αιώνα από την πλέον οδυνηρή περιπέτεια του σύγχρονου Ελληνισμού, τη Μικρασιατική Εκστρατεία και την καταστροφή που ακολούθησε, η Πατρίδα καλείται να αντιμετωπίσει με επιτυχία ένα σύνολο σύνθετων, εξίσου πολυδιάστατων κινδύνων και απειλών, με υψηλό αίσθημα ευθύνης και τρόπο που να διασφαλίζει απόλυτα τα εθνικά κυριαρχικά της δικαιώματα.

*Απέναντι σε **προκλητικές συμπεριφορές**, αναθεωρητικά αφηγήματα και **μεγαλοϊδεατισμούς**, η χώρα κινείται πάντα με ορθολογισμό, κινείται πάντα με αποφασιστικότητα, με συνέπεια, με συνέχεια, με σταθερότητα χωρίς να παρασύρεται στην ένταση, από την ακραία, ανιστόρητη ρητορική και τους λεκτικούς επιθετικούς ακροβατισμούς.*

*Προτάσσει έτσι σε κάθε της ενέργεια, την απαρέγκλιτη προσήλωσή της στο **Διεθνές Δίκαιο,** συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης για το Δίκαιο της θάλασσας, στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και κυρίως στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας.*

Προκρίνει επιπλέον την ενεργή αμυντική διπλωματία, έχοντας πετύχει τη δημιουργία ενός ισχυρού πλέγματος συμμαχιών σε διμερές και πολυμερές επίπεδο, αξιοποιώντας κάθε δυνατότητα για επαύξηση της Εθνικής της Ισχύος.

Προβάλλει επίσης συστηματικά στους Ευρωπαίους και διεθνείς εταίρους της, την ισχυρή γεωστρατηγική της θέση στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου, θέση που την καθιστά αναμφίβολο παράγοντα ειρήνης, ασφάλειας, σταθερότητας και ευημερίας.

*Τέλος, αναβαθμίζει συνεχώς τις **Ένοπλες Δυνάμεις** της σε ανθρώπινο δυναμικό, μέσα και υποδομές, ενώ ταυτόχρονα τις θωρακίζει με τα πλέον σύγχρονα οπλικά συστήματα, ενισχύοντας κατακόρυφα τις επιχειρησιακές τους δυνατότητες και κατά συνέπεια την αποτρεπτική τους ισχύ.*

Με αυτές τις σύντομες σκέψεις, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους εργάστηκαν και συνέδραμαν στην οργάνωση της σημερινής ημερίδας. Είμαι απόλυτα πεπεισμένος ότι μέσω των γόνιμων συμπερασμάτων της, θα εμπλουτισθεί η ιστορική μας γνώση, θα φωτισθούν γνωστές και άγνωστες πτυχές μιας ομολογουμένως τραγικής περιόδου για ολόκληρο τον Ελληνισμό και τέλος θα αναδειχθούν τα λάθη και οι παθογένειες της εποχής, ώστε να αποτελέσουν παραδείγματα προς αποφυγή, προκειμένου να μην βιώσει ποτέ, μα ποτέ ξανά η πατρίδα μας αντίστοιχη καταστροφή.

Με αυτά τα λίγα λόγια, με αυτές τις λίγες σκέψεις κηρύσσω την έναρξη της Ημερίδας. Για άλλη μια φορά να σας ευχαριστήσω για την προσπάθεια που καταβάλλουν όλοι οι Επιτελείς της Σχολής, οι Καθηγητές μας, οι άνθρωποι οι οποίοι καθημερινά ασχολούνται με τα ζητήματα της ιστορικής μνήμης. Γιατί μόνο με την ιστορική μνήμη θα μπορέσουμε να γαλουχήσουμε τις νέες γενιές. Να διδαχθούμε από τα λάθη μας, από τα πάθη μας και να προχωρήσουμε μπροστά και μόνο μπροστά για την πατρίδα.

Να είστε καλά. Σας ευχαριστώ».